

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 22. aprill 2022
(OR. en)

7772/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0101 (NLE)

ECOFIN 293
CADREFIN 45
UEM 48
FIN 381

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS, millega kiidetakse heaks Rootsi taaste-
ja vastupidavuskavale antud hinnang

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

...

millega kiidetakse heaks Rootsi taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnang

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahistu,¹ eriti selle artiklit 20,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

¹ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

ning arvestades järgmist:

- (1) COVID-19 puhangul on olnud häiriv mõju Rootsi majandusele. 2019. aastal oli Rootsi sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta 148 % liidu keskmisest. Rootsi reaalne SKP vähenes 2020. aastal 2,9 % ning suurenes 2020. ja 2021. aastal kumulatiivselt 1,8 %. Keskpika perioodi majandustulemusi on pikaajaliselt mõjutanud muu hulgas suur tööjõus osalemise määr, tugev ja ekspordisuunitlusega tootmissektor, tugev eelarvapositsioon ning hästi väljakujunenud sotsiaalne turvavõrk, aga ka eluasemeturust ja kodumajapidamiste suurest võlakoormusest tulenev püsiv tasakaalustamatus. Ehkki Rootsi majanduse tootlikkuse tase on liidu kõrgeimate hulgas, on tootlikkuse kasv olnud loid ja tööturul püsivad ebakõlad. Rootsis on kestliku, tasakaalustatud ja kaasava majanduskasvu edendamisel endiselt kesksel kohal piisav innovatsioonitempo, oskustööjõu küllaldane pakkumine põhjalike demograafiliste ja tehnoloogiliste muudatuste ajal ning makromajandusliku tasakaalustamatuse pidev vähendamine.

- (2) 9. juulil 2019 ja 20. juulil 2020 esitas nõukogu Euroopa poolaasta raames Rootsile soovitusel. Eelkõige soovitas nõukogu Rootsil keskenduda investeeringute tegemisel rohe- ja digipöördele ning haridusele, oskustele ja teadusuuringutele ja innovatsioonile ning võtta seejuures arvesse piirkondlikke erinevusi. Selleks et eluasemeturg toimiks, soovitas nõukogu Rootsil vähendada kodumajapidamiste kõrge võlakoormusega seotud riske, stimuleerida investeerimist eluasemehitusse piirkondades, kus eluasemenappus on kõige suurem, ja parandada eluasemeturu tõhusust. Nõukogu soovitas ka parandada rahapesuvastase raamistiku tulemuslikkust ja tagada selle täitmine. Rootsit kutsuti üles võtma kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausliga kõiki vajalikke meetmeid, et tulemuslikult reageerida COVID-19 pandeemia ning toetada majandust ja tagada selle taastumine. Kui majandustingimused võimaldavad, peaks Rootsi järgima eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada keskpikas perspektiivis usaldusväärne eelarvepositsioon ja tagada võla jätkusuutlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid. Lisaks sellele soovitati Rootsil tagada tervishoiusüsteemi vastupidavus. Olles hinnanud nende riigipõhiste soovitude rakendamisel tehtud edusamme taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal, leiab komisjon, et soovitus 5G-võrgu kasutuselevõtmise kohta on täielikult rakendatud. Märkimisväärseid edusamme on tehtud seoses soovitusel säästliku transpordi valdkonnas ning kõigi selliste meetmete võtmisel, mida on vaja, et tulemuslikult reageerida pandeemia ning toetada majandust ja tagada selle taastumine.

- (3) 2. juunil 2021 avaldas komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011¹ artikli 5 alusel Rootsi kohta põhjaliku analüüsi. Analüüsi tulemusel jõudis komisjon järeldusele, et Rootsis esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, eelkõige eluasemete väärtuse ülehindamise tõttu olukorras, kus kodumajapidamiste võlakoormus üha kasvab.
- (4) 28. mail 2021 esitas Rootsi vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. See esitati pärast riikliku õigusraamistiku kohaselt korraldatud konsultatsioone, milles osalesid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, noorteorganisatsioonid ja muud asjaomased sidusrühmad. Riikide vastutus taaste- ja vastupidavuskavade eest on aluseks nende edukale rakendamisele, kestvale mõjule riiklikul tasandil ja usaldusväärsusele Euroopa tasandil. Määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt on komisjon hinnanud taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (5) Taaste- ja vastupidavuskavadega tuleks püüda saavutada määrusega (EL) 2021/241 loodud taaste ja vastupidavusrahistu (edaspidi „rahastu“) ning nõukogu määrusega (EL) 2020/2094¹ loodud Euroopa Liidu taasterahastu üldesmärke, et toetada majanduse taastumist COVID-19 kriisi järel. Nende abil tuleks edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, toetades määruse (EL) 2021/241 artiklis 3 osutatud kuut sammast.
- (6) Liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine kujutab endast koordineeritud jõupingutust, mis nõuab reforme ja investeeringuid kogu liidus. Piiriüleste ja mitut riiki hõlmavate projektide koordineeritud ja samaaegse rakendamise kaudu tugevdavad sellised reformid ja investeeringud üksteist vastastikku ning avaldavad kogu liidus positiivset ülekanduvat mõju. Ligikaudu kolmandik rahastu mõjust liikmesriikide majanduskasvule ja töökohtade loomisele tuleneb seega teiste liikmesriikide tegevuse ülekanduvast mõjust.

¹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 23).

Tasakaalustatud lahendused, mis aitavad kaasa kuue samba rakendamisele

- (7) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile a ja V lisa kriteeriumile 2.1 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava suures ulatuses (hinne A) liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale vastavaid mitmekülgseid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi, mis aitavad asjakohasel moel kaasa kõigi nimetatud määruse artiklis 3 osutatud kuue samba rakendamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi eriomaseid probleeme ja rahalise toetuse suurust.
- (8) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mis toetavad kõiki kuut sammast, kusjuures kava mitu komponenti toetavad korraga mitut sammast. Selline lähenemisviis aitab tagada, et iga sammast käsitletakse terviklikult ja sidusalt. Rohepööret edendavad eeldatavasti tööstuse ja transpordi CO₂ heite vähendamise meetmed ning kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohalike ja piirkondlike projektide toetusmeetmed. Seda toetatakse lisaks riiklike toetuskavade kaudu, mille eesmärk on parandada hoonete energiatõhusust, muu hulgas arukate energiasüsteemide kasutamise abil. Taaste- ja vastupidavuskava toetab eeldatavasti igakülgset digisammast meetmetega, millega parandatakse veelgi kiireid ühendusi, edendatakse hariduse ja koolituse kaudu digioskusi ning täiustatakse e-valitsust ja digitaalseid avalikke teenuseid.

- (9) Toetus uute tehnoloogiate väljatöötamisele ja kasutuselevõtmisele rohevaldkonnas aitab eeldatavasti Rootsi majandusel arukalt ja kestlikult kasvada. Toetus ümber- ja täiendusõppele toetab eeldatavasti kaasavat majanduskasvu kõigi inimeste jaoks. Lisaks aitavad demograafiliste probleemide lahendamise meetmed, nimelt vanusepiirangute kohandamine pensioni- ning sotsiaalkindlustus- ja maksusüsteemides, eeldatavasti tagada Rootsi majandus- ja sotsiaalmudeli kestlikkuse ja vastupidavuse. Sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse osas aitab lairibaühenduse kasutuselevõtu toetamine maapiirkondades eeldatavasti tagada, et kõigil inimestel on juurdepääs kiirele ühendusele, ja seega edendada territoriaalset ühtekuuluvust; samas kui sotsiaalset ühtekuuluvust edendatakse eeldatavasti haridus- ja koolitusmeetmetega ning eluasemete pakkumise suurendamise meetmetega.

- (10) Rootsi tervishoiusüsteemi vastupidavust tuleks parandada sihtotstarbeliste meetmetega, et suurendada nõuetekohaselt koolitatud töötajate arvu, Rootsi finantssüsteemi vastupidavust tuleks aga parandada finantsjärelevalveameti tulemuslikkuse suurendamise kaudu. Taaste- ja vastupidavuskava toetab eeldatavasti sotsiaalset vastupidavust, edendades üleminekuväljavaateid tööturul. Avaliku halduse digitaliseerimise meetmed koos reformidega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks suurendavad eeldatavasti institutsioonilist vastupidavust. Rootsi taaste- ja vastupidavuskava toetab eeldatavasti järgmise põlvkonna poliitikat keele- ja kutseõppemeetmetega, ülikoolidele lisavahendite eraldamise kaudu ja tööhõive kaitse süsteemi reformi kaudu, mis peaks parandama noorema põlvkonna väljavaateid tööturul.

Kõikide või suure osa riigipõhistes soovitustes kindlakstehtud probleemide lahendamine

- (11) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 aitab taaste- ja vastupidavuskava eeldatavasti tõhusalt lahendada kõiki probleeme või suurt osa probleemidest (hinne A), mis on kindlaks tehtud asjakohastes Rootsile esitatud riigipõhistes soovitustes, sealhulgas nende eelarveaspektides ning vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 6 esitatud soovitustes, või probleeme, mis on kindlaks tehtud muudes asjakohastes dokumentides, mille komisjon on Euroopa poolaasta raames ametlikult vastu võtnud.

- (12) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ulatuslikku kogumit üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis aitavad tõhusalt lahendada kõiki või suurt osa majanduslikest ja sotsiaalsetest probleemidest, mis nõukogu on 2019. ja 2020. aastal Euroopa poolaasta raames Rootsile esitatud riigipõhistes soovitusel esile toonud, eelkõige tervishoiusüsteemi vastupidavuse, kliima- ja digipöörde, hariduse ja oskuste arendamise, teadusuuringute ja innovatsiooni, rahapesuvastase võitluse ning eluasemeturu pakkumistingimuste ja seal toimuva liikuvuse parandamise valdkonnas.
- (13) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab tervishoiusüsteemi juurdepääsetavuse ja suutlikkuse suurendamise meetmeid. Tervishoiusüsteemi tugevdamise ulatuslikuma kava osaks on tervishoiusüsteemi vastupidavuse suurendamine. Taaste- ja vastupidavuskava toob eeldatavasti Rootsi tervishoiusüsteemile kasu eakatele hooldusteenuste osutajate koolitamise, kutseharidusasutustes (*yrkesvux*) õppekohtade arvu suurendamise (keskendudes tervishoiule ja sotsiaalhoolekandele) ning abiõe kaitstud ametinimetuse kasutuselevõtmise kaudu, mis muudab selle elukutse potentsiaalsetele töötajatele atraktiivsemaks.

- (14) Taaste- ja vastupidavuskava keskmes on rohe- ja digipööre, üleminek vähese CO₂ heitega majandusele ja energiasüsteemi ümberkujundamine ning kestlik taristu. Rohepööret toetatakse ulatuslike subsiidiumikavadega, mille eesmärk on kiirendada tööstuse ja transpordi CO₂ heite vähendamist sellega, et edendatakse investeeringuid fossiilkütustevabade lahenduste jaoks vajalike uuenduslike tehnoloogiate arendamisse ja kasutuselevõttu. Digipööret toetavad eelkõige sihtotstarbelised investeeringud kiire ühenduvuse edasisse parandamisse ja avaliku halduse digiteerimist toetavad meetmed.
- (15) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab mitut sihtotstarbelist reformi ja investeeringut, et edendada haridust ja oskuste arendamist eelkõige nii koolitusvõimaluste (sealhulgas eakatele hooldusteenuste osutajate koolitamiseks) kui ka kutseõppe- ja kõrgharidusasutustes õppekohtade arvu suurendamise kaudu. Seejuures keskendutakse neile, kes on tööturul eriti raskes olukorras. Koos tööhõivekaitset käsitlevate õigusaktide ajakohastamise meetmega pakub see eeldatavasti täiendavaid stiimuleid, et suurendada inimkapitali ja tulla toime muutuvaid oskusi puudutavate vajadustega, eelkõige seoses digi- ja rohepöördega.
- (16) Taaste- ja vastupidavuskava vähendab eeldatavasti rahapesu riski finantssüsteemis kahe meetme kaudu, mis tugevdavad rahapesuvastase raamistiku tulemuslikku järelevalvet ja raamistiku järgimise tagamist. Samuti parandab see eeldatavasti üürieluasemete pakkumist ja pakkumistingimusi eluasemeturul.

- (17) Eespool nimetatud probleemide lahendamiseks aitab taaste- ja vastupidavuskava eeldatavasti vähesel määral kaasa ka Rootsis esineva tasakaalustamatuse korrigeerimisele, nagu on märgitud määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 kohaselt 2019. ja 2020. aastal esitatud soovitusel, eelkõige eluasemete väärtuse ülehindamise tõttu olukorras, kus kodumajapidamiste võlakoormus üha kasvab.
- (18) Soovitusi, mis on seotud vahetu eelarvepoliitilise reageerimisega pandeemia, võib pidada Rootsi taaste- ja vastupidavuskava kohaldamisalast välja jäävaks, kuigi Rootsi on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausliga üldiselt asjakohaselt ja piisavalt reageerinud otsesele vajadusele toetada majandust 2020. ja 2021. aastal eelarvevahenditega.

Panus kasvupotentsiaali, töökohtade loomisse ning majanduslikku, sotsiaalsesse ja institutsioonilisse vastupidavusse

- (19) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile c ja V lisa kriteeriumile 2.3 aitab taaste- ja vastupidavuskava eeldatavasti mõjusalt (hinne A) tugevdada Rootsi majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti, suurendada majanduse, sotsiaalvaldkonna ja institutsioonilist vastupidavust, mis aitab kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele, sealhulgas laste- ja noortepoliitika edendamise abil, ning leevendada COVID-19 kriisi majandus- ja sotsiaalmõju ning suurendada sellega liidus majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning lähenemist.
- (20) Komisjoni talituste simulatsioonid näitavad, et taaste- ja vastupidavuskava ning Euroopa Liidu taasterahastu ülejäänud meetmed võivad suurendada Rootsi SKPd 2026. aastaks 0,2–0,3 %, arvestamata seejuures struktuurireformide võimalikku positiivset mõju. Taaste- ja vastupidavuskava toetab eeldatavasti ka tööhõivet, eelkõige aastatel 2021–2022. Kõige olulisem püsiv positiivne mõju majanduskasvule, tootlikkusele ja riigi rahanduse kestlikkusele keskpikas ja pikas perspektiivis tuleneb eeldatavasti sotsiaalkindlustus- ja pensionireformist ning tööturu õigusaktide muudatustest.

- (21) Taaste- ja vastupidavuskavas on esitatud hariduse, digiteerimise ja tervishoiu valdkonna investeeringute ja reformide pakett, mille eesmärk on lahendada nende valdkondade probleeme ning aidata seega mitmel viisil kaasa võrdsete võimaluste loomisele ja paremale juurdepääsule tööturule kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga. Kutsehariduse ulatuslikum pakkumine ja õpivõimaluste lisamine kogu Rootsis võib ergutada tööhõivet ja tootlikkust, edendades samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust. Lisaks peaks pikaajalise hoolduse teenuste suurem pakkumine ja parem kvaliteet avaldama positiivset mõju eakate elule ning üliõpilastele ja madala sissetulekuga peredele suunatud spetsiaalsed toetusmeetmed peaksid parandama ebasoodsas olukorras olevate rühmade olukorda eluasemeturul.
- (22) Eeldatavasti muudavad rohe- ja digipöörde edendamise meetmed Rootsi majanduse uuenduslikumaks ja kestlikumaks. Eelkõige hoogustab toetus lairibaühenduse laiendamisele eeldatavasti veelgi töö kui sellise digipööret ja see omakorda peaks vähendama tarneahela häiretega seotud haavatavust. Tööturu vajaduste vastavusseviimise parandamise ja oskuste nappuse vähendamise meetmed peaksid aitama säilitada Rootsi tugevat konkurentsivõimet ja hõlbustama kohanemist ebasoodsate majandusolude korral. Lisaks on taaste- ja vastupidavuskava rõhuasetus keskkonnasäästlikel algatustel ning see piirab niigi vähenevat mittekestlikku majandustegevust. Üldjoontes edendatakse taaste- ja vastupidavuskavaga sellist tööstuse struktuuri, mis põhineb vastupanuvõimet soodustaval paindlikul ja uuenduslikul majandustegevusel.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“

- (23) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile d ja V lisa kriteeriumile 2.4 tagatakse taaste- ja vastupidavuskavaga eeldatavasti, et ükski taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist (hinne A) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852¹ artikli 17 tähenduses (põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“).
- (24) Kooskõlas komisjoni teatises „Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusrahastu puhul“² esitatud tehniliste suunistega on Rootsi esitanud põhjendused, mis kinnitavad, et ükski tema taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv meede ei kahjusta oluliselt ühegi keskkonnanäesmärgi saavutamist. Erilist tähelepanu on pööratud meetmetele, mille mõju keskkonnanäesmärkidele tuleb hoolikalt kontrollida. Rootsi on esitanud piisavad tõendid olulise kahju vältimise kohta ja näeb olulise kahju vältimiseks ette leevendusmeetmete rakendamise, mis tuleks tagada asjakohaste eesmärkide kaudu. See puudutab eelkõige teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni investeerimiskavasid ning kasvuhoonegaaside heite vähendamise algatuste „Industry Leap“ ja „Climate leap“ raames rakendatavaid ulatuslikke toetuskavasid, mis võivad hõlmata ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvaid rajatisi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

² ELT C 58, 18.2.2021, lk 1.

Panus rohepöördesse, kaasa arvatud elurikkusse

- (25) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile e ja V lisa kriteeriumile 2.5 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Kliimaeesmärke toetavad meetmed moodustavad 44,4 % taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest, mis on arvutatud määruse (EL) 2021/241 VI lisas esitatud metoodika kohaselt. Vastavalt nimetatud määruse artiklile 17 on taaste- ja vastupidavuskava kooskõlas riiklikus energia- ja kliimakavas (2021–2030) sisalduva teabega.
- (26) Reformid ja investeeringud aitavad eeldatavasti märkimisväärselt kaasa Rootsi riiklikus energia- ja kliimakavas (2021–2030) sätestatud CO₂ heite vähendamise ja energiasüsteemi ümberkujundamise eesmärkide ning seeläbi liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi saavutamisele. Arvukad ambitsioonikad meetmed, mis on koondatud taaste- ja vastupidavuskava rohelisse komponenti, toetavad kliimaeesmärke ning mõned meetmed toetavad ka muid keskkonaeesmärke, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse säilitamist. Meetmete rakendamisel on eeldatavasti püsiv mõju, eelkõige seetõttu, et nendega aidatakse kaasa rohepöördele, suurendatakse bioloogilist mitmekesisust ja parandatakse keskkonnakaitset.

- (27) Taaste- ja vastupidavuskava näeb ette investeeringud teadus- ja arendustegevusse, et vähendada heitemahukate tööstussektorite CO₂ heidet, samuti investeeringud kohalikesse ja piirkondlikesse kliimaprojektidesse, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heidet, sealhulgas elektriautode laadimistaristusse ja säästvasse biokütusetootmisse. Taaste- ja vastupidavuskava eesmärk on ka vähendada kasvuhoonegaaside heidet investeeringutega, mis aitavad parandada korterelamute energiatõhusust ja ajakohastada raudteetaristut, samal ajal kui investeeringud väärtuslike loodusalade, eelkõige metsade kaitsesse toetavad otseselt bioloogilise mitmekesisuse ja looduslike elupaikade säilitamist. Investeeringuid täiendab rohepööret toetav ambitsioonikate reformide pakett, sealhulgas energiamaksu suurendamine, teatavate erisoodustuste (*förmånsvärde*) arvutamise kohandamine, et paremini kajastada autode CO₂ jalajälge, ning taastuvate energiaallikate osakaalu suurendamine transpordisektoris kasutatavates kütustes.
- (28) Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad meetmed aitavad saavutada liidu 2050. aasta kliimaeesmärki ja Rootsi eesmärki saavutada CO₂-neutraalsus 2045. aastaks.

Panus digipöördesse

- (29) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile f ja V lisa kriteeriumile 2.6 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa digipöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Digieesmärke toetavad meetmed moodustavad 20,5 % taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest, mis on arvatud määruse (EL) 2021/241 VII lisas esitatud metoodika kohaselt.
- (30) Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad meetmed aitavad lahendada Rootsi digipöördega seotud probleeme. Kuigi Rootsi digitaalne ühendatus on üldiselt hea, on hõredalt asustatud piirkondades ühendusprobleeme. Lairibaühenduse kasutuselevõtu toetamine peaks aitama parandada juurdepääsu kiirele ühendusele nendes piirkondades. Kuigi Rootsi elanikkonna digioskuste tase on üldiselt kõrge, napib info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektoris oskustööjõudu, ning selle probleemi lahendamiseks sisaldab taaste- ja vastupidavuskava investeerimismeetmeid, et suurendada kõrgharidusasutustes asjakohaste valdkondade õppekohtade arvu. Lisaks nähakse taaste- ja vastupidavuskavaga ette investeeringud ülikoolide ja muude kõrgharidusasutuste haridustulemuste parandamiseks ning oluline osa investeeringutest on mõeldud digioskusi parandavate programmide jaoks.

- (31) Eeldatavasti aitavad taaste- ja vastupidavuskava meetmed Rootsi digipöördele kaasa, toetades avaliku halduse digiteerimist. Taaste- ja vastupidavuskava edendab eeldatavasti rohe- ja digipöörde koostoimet, toetades arukate energiasüsteemide rakendamist, et suurendada hoonete energiatõhusust.

Püsiv mõju

- (32) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa kriteeriumile 2.7 on taaste- ja vastupidavuskaval eeldatavasti Rootsile suures ulatuses püsiv mõju (hinne A).
- (33) Tänu innovatsioonisuutlikkuse, keskkonnasäästlikkuse, digioskuste ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamisele toob taaste- ja vastupidavuskava meetmete rakendamine majanduses eeldatavasti kaasa struktuursed muutused. Sellega suurendatakse keskkonnamaksude osakaalu, mis aitab kaasa Rootsi kliimaeesmärkide saavutamisele ja peaks kiirendama majanduse rohepööret. Seda võimendab veelgi fossiilkütusevabasisid lahendusi kasutavate uuenduslike tehnoloogiate edendamine energiamahukates tööstusharudes.

- (34) Taaste- ja vastupidavuskava toetab sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja lähenemist, millel on eeldatavasti ka pikaajaline positiivne mõju. Lairibaühenduse meede on suunatud piirkondadele, mis ei ole lairibaühendusega täielikult kaetud, ja edendab seega piirkondlikku ühtekuuluvust hõredamalt asustatud piirkondades kogu riigis. See peaks andma kõigile võimaluse saavutada tänu digitaliseerimisele parem sotsiaalne ja majanduslik elujärg. Haridusse tehtavatel investeeringutel, mis on eelkõige suunatud kutseõppesse ja tööturul eriti raskes olukorras olevate inimeste haridusse, aga ka kõigi elanike rootsi keele oskuse täiustamise programmidesse, on sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja integratsioonile eeldatavasti pikaajaline positiivne mõju. Meetmed, mille eesmärk on edendada innovatsiooni ja ennetada demograafiliste suundumuste negatiivset mõju, toetavad tootlikkuse kasvu ja riigi rahanduse kestlikkust. Need aitavad parandada tulevaste majanduskasvu soodustavate investeeringute toetamise suutlikkust.
- (35) Taaste- ja vastupidavuskava püsivat mõju saab suurendada ka taaste- ja vastupidavuskava ja muude, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika fondidest rahastatavate programmide vahelise sünergia kaudu, eelkõige territoriaalsete probleemide lahendamise ja tasakaalustatud arengu edendamisega. Kaasnevad struktuurireformid, mille eesmärk on tugevdada Rootsi majanduse innovatsioonibaasi ja vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust, aitavad eeldatavasti veelgi kaasa tasakaalustatud ja kestliku majanduskasvu tagamisele pärast taaste- ja vastupidavuskavaga hõlmatud ajavahemikku.

Seire ja rakendamine

- (36) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa kriteeriumile 2.8 on taaste- ja vastupidavuskavas pakutud tegevuskord piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja elluviimine.
- (37) Rootsi taaste- ja vastupidavuskava üldise rakendamise eest vastutab Rootsi rahandusministeerium ning eesmärkide ja sihtide saavutamise seire eest Rootsi riiklik finantsamet (*Ekonomistyrningsverket* ehk ESV). Need eesmärgid ja sihid on piisavalt selged ja realistlikud, et tagada nende saavutamise lõpuleviimise jälgimine ja kontrollimine, ning need põhinevad asjakohastel, vastuvõetavatel ja usaldusväärsetel näitajatel. Rootsi ametiasutuste kirjeldatud kontrollimehhanismid, andmete kogumine ja kohustused on eeldatavasti piisavalt usaldusväärsed, et väljamaksetaotlusi põhjendada. Eesmärgid ja sihid on olulised ka määruse (EL) 2021/241 artikli 17 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike, ent juba lõpule viidud meetmete puhul. Väljamaksetaotluse põhjendamiseks on vaja, et need eesmärgid ja sihid oleksid rahuldavalt saavutatud.

- (38) Liikmesriigid peaksid tagama, et rahastu kaudu antavast rahalisest toetusest teavitatakse ja seda kinnitatakse vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 34. Tehnilist toetust võib taotleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/240¹ loodud tehnilise toe instrumendi raames, et aidata liikmesriikidel rakendada oma taaste- ja vastupidavuskava.

Kulud

- (39) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa kriteeriumile 2.9 on taaste- ja vastupidavuskavas esitatud põhjendused taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu kohta mõõdukas ulatuses (hinne B) mõistlikud ja põhjendatud, need on kulutõhususe põhimõttega kooskõlas ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

- (40) Üldiselt on Rootsi esitanud eraldi kuluproгноoside üksikasjaliku jaotuse taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate investeeringute ja reformide ning seotud kulude kohta. Kulude põhjendus põhineb peamiselt võrdlusel varasemate või samal ajal elluviidavate projektidega, mis sarnanevad kavandatud meetmetega. Meetmete kohta, mille kulusid ei saa eelnevalt üksikasjalikult kindlaks määrata, näiteks nõudluspõhised kavad koos konkursikutsetega, on Rootsi esitanud tõendid, mis näitavad, et kulutatav kogusumma ei ole asjaomaste sektorite rahastamisvajadustega võrreldes ebaproportsionaalne. Kulude hindamine näitab, et enamik taaste- ja vastupidavuskava kuludest on mõistlikud ja usutavad. Kuna teatavate meetme puhul ei ole seos põhjenduse ja kulu enda vahel täiesti selge, on selle kriteeriumi puhul hinne A välistatud. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ning vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

- (41) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa kriteeriumile 2.10 on taaste- ja vastupidavuskavas pakutud tegevuskord ning käesolevas otsuses sisalduvad täiendavad meetmed piisavad (hinne A), et tagada kõnealuse määruse alusel eraldatud vahendite kasutamisel korruptsiooni, kelmuste, pettuste ja huvide konflikti ärahoidmine, avastamine ja kõrvaldamine, ning eeldatavasti väldib tegevuskord tulemuslikult topeltrahastamist kõnealuse määruse ja muude liidu programmide alusel. See ei piira muude õigusaktide ja vahendite kohaldamist, millega edendatakse liidu õiguse järgimist ja tagatakse selle täitmine, muu hulgas korruptsiooni, kelmuste, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks ning liidu eelarve kaitsmiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2020/2092¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1).

- (42) Taaste- ja vastupidavuskavale on lisatud rakendusmeetmed, sealhulgas kontrolli ja auditeerimisega seotud ulatuslikud kaitsemeetmed, eeldusel et konkreetsed täiendavad eesmärgid kõnealuses valdkonnas on täielikult saavutatud. Üldine vastutus taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest on rahandusministeeriumil, kes on kõigi avaliku sektori üksuste nimel aruandekohustuslik kava tegevuslike ja haldusaspekte kohta. Rahandusministeerium vastutab ka teabepäringute haldamise ja neile keskse vastamise eest ning lõplikke vahendite saajaid puudutavatele andmetele juurdepääsu eest. Selliste andmete kogumise ja säilitamise tagavad taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest vastutavad asutused. Selleks et tagada taaste- ja vastupidavuskava rakendamise sidusus, on keskne auditeerimisasutus Rootsi riiklik finantsamet, kes aitab rahandusministeeriumi üldiste koordineerimiskohustuste täitmisel. Ka riigikontroll annab oma panuse raamatupidamisaruannete tõhususe, tulemuslikkuse ja usaldusväärsuse korduvate auditite kaudu, tegutsedes parlamendi antud volituste täitmisel valitsusest sõltumatult.

- (43) Rootsi taaste- ja vastupidavuskavas kirjeldatud sisekontrollisüsteemi iseloomustavad usaldusväärsed protsessid ja struktuur, kus rakendusüksuste ülesanded ja kohustused on selgelt kindlaks määratud ning asjakohased kontrollifunktsioonid on asjakohaselt lahutatud. Eesmärgid tuleks seada nii, et jõustuma peavad õigusaktide muudatused, millega kehtestatakse Rootsi taaste- ja vastupidavuskava rakendamise koordineerimise, seire, kontrollimise ja auditeerimisega tegelevate asutuste õiguslikud volitused, eelkõige kõigi taaste- ja vastupidavuskava rakendamise tegevuslikes aspektides osalevate valitsusasutuste volitused, ning määratakse auditeerimisasutuse ja taaste- ja vastupidavuskava rakendamise auditistrateegia väljatöötamise eest vastutav asutus. Need eesmärgid peaksid tagama, et süsteem võimaldab vähemalt järgmist: a) andmete kogumine ja säilitamine ning eesmärkide ja sihtide saavutamise seire ja b) määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punkti d alapunktides i–iii nõutud andmete kogumine ja säilitamine ning neile juurdepääsu tagamine.

Taaste- ja vastupidavuskava sidusus

- (44) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile k ja V lisa kriteeriumile 2.11 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava suures ulatuses (hinne A) meetmeid, millega tagatakse reformide ja avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimisel sidus tegevus.

- (45) Taaste- ja vastupidavuskavale on omane ühtne kontseptsioon, mille kohaselt taastumist tuleks kasutada rohe- ja digipöörde kiirendamiseks ning sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, ja sellest ilmneb komponentide ja meetmete vaheline sidusus. Iga komponendi raames tehtavad reformid ja investeeringud on järjepidevad ja üksteist vastastikku tugevdavad ning komponentide vahel on sünergia ja vastastikune täiendavus. Näiteks peaks reform, mille eesmärk on edendada tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande valdkonnas korraga nii kutseõpet kui ka rootsi keele õpet, aitama eeldatavasti lahendada ebasoodsas olukorras olevate töötururühmade probleeme. Samal ajal peaks see reform aitama tagada ka kvaliteetsed hooldusteenused, mis täiendavad eakate hoolduse algatust ja meditsiiniõdede kutseala reguleerimise meetet.

Võrdõiguslikkus

- (46) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mis peaksid erineval määral aitama Rootsil lahendada probleeme võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste valdkonnas, eelkõige hariduse ja koolituse alal, ning mis on suunatud muu hulgas noortele, rändetaustaga ja puuetega inimestele. Taaste- ja vastupidavuskava väljendab valitsuse üldist soolise võrdõiguslikkuse poliitikaeesmärki, mille kohaselt naistel ja meestel on ühesugused võimalused kujundada ühiskonda ja oma elu. Taaste- ja vastupidavuskava peaks olema oluline vahend soolise võrdõiguslikkuse ja sooteadliku eelarvestamise edendamiseks.

Julgeolekualane enesehindamine

- (47) Julgeolekualast enesehindamist ei ole esitatud, kuna Rootsi ei ole seda määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõike 4 punkti g kohaselt asjakohaseks pidanud.

Konsultatsiooniprotsess

- (48) Taaste- ja vastupidavuskava koostades konsulteeris Rootsi korduvalt sotsiaalpartnerite ja ettevõtlusorganisatsioonidega, sealhulgas talituste tasandil Euroopa poolaasta riikliku koordineerimise raames. Kohtuti kodanikuühiskonna esindajatega. Protsessi käigus esitasid ettepanekuid asjaomased sidusrühmad, nagu huvirühmad, ettevõtjad ning omavalitsuste ja piirkondade esindajad. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate reformide või meetmete jaoks, mis eeldavad kehtivate õigusnormide muutmist, on tehtud või on kavas teha tavapärased ettevalmistused, eelkõige esitada ettepanekud asjaomastele ametiasutustele, omavalitsustele, ühendustele ja üksikisikutele.
- (49) Vajaduse korral tuleks ka edaspidi kaasata asjaomaseid sidusrühmi meetmete rakendamisse tagamaks, et ametiasutustel on pidev kontakt kodanike, ettevõtjate, omavalitsuste ja piirkondadega. Selleks et tagada osalejate omalus, on äärmiselt oluline kaasata taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate investeeringute ja reformide elluviimisse kõik asjaomased kohalikud omavalitsused ja sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid.

Positiivne hinnang

- (50) Pärast seda, kui komisjon on andnud Rootsi taaste- ja vastupidavuskavale positiivse hinnangu ja leidnud, et taaste- ja vastupidavuskava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele, tuleks kooskõlas kõnealuse määruse artikli 20 lõikega 2 ja V lisaga sätestada käesolevas otsuses taaste- ja vastupidavuskava rakendamiseks vajalikud reformid ja investeerimisprojektid, asjakohased eesmärgid, sihid ja näitajad ning summa, mille liit teeb taaste- ja vastupidavuskava rakendamiseks kättesaadavaks tagastamatu rahalise toetusena.

Rahaline toetus

- (51) Rootsi taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on 33 304 030 000 Rootsi krooni, mis on EKP 28. mai 2021. aasta euro viitekursi alusel 3 289 286 914 eurot. Kuna taaste- ja vastupidavuskava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele ning selle hinnanguline kogukulu on Rootsi jaoks ette nähtud maksimaalsest rahalisest toetusest suurem, peaks Rootsi taaste- ja vastupidavuskava jaoks eraldatav rahaline toetus olema võrdne Rootsi jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusummaga.

- (52) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 ajakohastatakse Rootsi maksimaalse rahalise toetuse arvutust 30. juuniks 2022. Seega peaks kõnealuse määruse artikli 23 lõike 1 kohaselt olema võimalik siduda Rootsi jaoks ettenähtud summa, mis ei ületa kõnealuse määruse artikli 11 lõike 1 punktis a osutatud maksimaalset rahalist toetust, juriidilise kohustusega 2022. aasta 31. detsembriks. Vajaduse korral peaks nõukogu pärast maksimaalse rahalise toetuse ajakohastamist muutma komisjoni ettepaneku põhjal käesolevat otsust põhjendamatult viivitusega, et lisada sellesse ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus, mis on arvutatud vastavalt kõnealuse määruse artikli 11 lõikele 2.
- (53) Antavat toetust rahastatakse laenust, mille komisjon võtab liidu nimel nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053¹ artikli 5 alusel. Toetus tuleks maksta osamaksetena välja siis, kui Rootsi on taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega seotud asjaomased eesmärgid ja sihid rahuldavalt saavutanud.

¹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

- (54) Käesolev otsus ei tohiks mõjutada selliste menetluste tulemust, mis on seotud liidu vahendite eraldamisega muude liidu programmide alusel kui rahastu, ega selliseid menetlusi, mis on seotud siseturu toimimise moonutamisega ja mida võidakse algatada eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmine

Rootsi taaste- ja vastupidavuskavale määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel antud hinnang kiidetakse heaks. Taaste- ja vastupidavuskava kohased reformid ja investeerimisprojektid, taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord ja ajakava, sealhulgas asjakohased eesmärgid ja sihid, kavandatud eesmärkide ja sihtide saavutamise seotud näitajad ning komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2
Rahaline toetus

1. Liit teeb Rootsile kättesaadavaks tagastamatu rahalise toetuse summas 3 288 516 389 eurot¹. 2 910 807 980 eurot on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 31. detsembriks 2022. Kui määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 ette nähtud ajakohastamise tulemusena võrdub Rootsi ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus 3 288 516 389 euroga või on sellest suurem, on alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023 võimalik siduda juriidilise kulukohustusega lisaks 377 708 409 eurot. Kui määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 ette nähtud ajakohastamise tulemusena on Rootsi ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus väiksem kui 3 288 516 389 eurot, on ajakohastatud maksimaalse rahalise toetuse ja 2 910 807 980 euro vaheline summa alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023 võimalik siduda juriidilise kulukohustusega vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 20 lõikes 8 sätestatud menetlusele.
2. Komisjon teeb liidu rahalise toetuse Rootsile kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale. Komisjon võib osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.

¹ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast seda, kui määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 osutatud kuludest on maha arvatud Rootsi proportsionaalne osa, ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud metoodika kohaselt.

3. Osamaksete tegemine vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõikes 1 sätestatud lepingule sõltub kättesaadavatest rahalistest vahenditest ja komisjoni otsusest, mis tehakse kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 24 selle kohta, et Rootsi on rahuldavalt saavutanud taaste- ja vastupidavuskava rakendamisega seotud asjakohased eesmärgid ja sihid. Tingimusel, et lõikes 1 osutatud juriidilised kohustused jõustuvad, peab Rootsi toetuse väljamaksmiseks saavutama eesmärgid ja sihid hiljemalt 31. augustiks 2026.

Artikkel 3

Adressaat

Käesolev otsus on adresseeritud Rootsi Kuningriigile.

...

Nõukogu nimel

eesistuja
